

Seria wydawnicza:

Sebastian Karczewski,

Jan Paweł II, Encyklopedia Pontyfikatu 1978–2005,

ss. 568;

Encyklopedia nauczania moralnego,

red. ks. prof. dr hab. Janusz Nagórny,

ks. dr hab. Krzysztof Jeżyna, ss. 636;

Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne POLWEN, Radom 2005

W łacińskim tekście *Rogito*, odczytanym, a następnie umieszczonym w trumnie Ojca Świętego Jana Pawła II przed jej zamknięciem, podjęto po raz pierwszy przypomnienia całości życia i działalności zmarłego Papieża. Krótki tekst przypomina, że był 264. papieżem, którego pontyfikat był jednym z najdłuższych w historii Kościoła. Przypomniano, że mianował 231 kardynałów, zwołał 15 zgromadzeń Synodu Biskupów, utworzył wiele diecezji i jednostek terytorialnych, dokonał reformy Kodeksów Prawa Kanonicznego zachodniego i wschodniego, zreorganizował Kurie Rzymską, był niestrudzonym pasterzem i nauczycielem wiary. Przypomniano, że Jan Paweł II ogłosił 14 encyklik, 15 adhortacji apostolskich, 11 konstytucji apostolskich, 45 listów apostolskich, promulgował Katechizm Kościoła Katolickiego oraz opublikował kilka własnych książek.

Nie wystarczy dwustronicowy tekst *Rogito*, by przynajmniej wymienić wielość różnorodnych działań duszpasterskich, spotkań, pielgrzymek, podróży i wizyt oraz form posługi Jana Pawła II. Stąd z radością

należy przyjąć pojawienie się drukiem *Encyklopedii Pontyfikatu 1978–2005*, starannie przygotowanej przez Sebastiana Karczewskiego, a pieczołowicie i estetycznie wydanej przez dynamicznie działające Polskie Wydawnictwo Encyklopedyczne POLWEN (*Encyklopedia* ukazała się zaledwie miesiąc po śmierci Ojca Świętego i zawiera pełną dokumentację także Jego ostatnich dni życia).

Encyklopedia zawiera pełny wykaz personalny uczestników konklawe, które wybrało kard. Karola Wojtyłę na Papieża. Ponadto wymienia i opisuje najważniejsze instytucje Kościoła wspomagające Ojca Świętego w Jego posłudze: współpracowników (Kolegium Biskupów i Kolegium Kardynałów) oraz Kurie Rzymską z jej Sekretariatem Stanu, Kongregacjami, Trybunałami, Radami, Komisjami i Urzędami.

Istotną częścią *Encyklopedii* jest kalendarium Pontyfikatu (s. 63–301) przywołujące najważniejsze daty, spotkania i wydarzenia. Selekcja jest dokonana rozważnie i z zachowaniem dobrego zwyczaju krótkiego zasygnalizowania treści przemówień czy

podjętego problemu w dyskusjach, co ułatwia orientację potencjalnemu badaczowi Pontyfikatu w różnorodności działań i zainteresowań Jana Pawła II. Warto przypomnieć, że w ciągu całego Pontyfikatu Jan Paweł II przyjął na audiencjach prywatnych ponad 1600 polityków (królów, prezydentów, premierów), a podczas 1166 audiencji generalnych spotkał się z ok. 17 675 000 pielgrzymów z całego świata.

Ciekawą częścią *Encyklopedii* jest dział poświęcony niestrudzonej pielgrzymce Jana Pawła II. W ciągu Pontyfikatu odbył on 250 podróży apostołskich, odwiedził 1 022 różnych miejscowości. Spędził on „w drodze” łącznie 822 dni, 4 godziny i 30 minut (8,65% swego pontyfikatu), przemierzając łącznie 1 247 613 kilometrów (co stanowi równowartość około 29 okrążeń Ziemi oraz trzykrotną odległość między Ziemią a Księżycem). Każda z papieskich pielgrzymek jest w *Encyklopedii* opisana dość szczegółowo: z podaniem dokładnego jej planu, miejscem modlitw i spotkań oraz podstawową „statystyką” dotyczącą udziału wiernych, ilością przemówień i czasem trwania.

Pożyteczną częścią publikacji prezentującej niezwykle Pontyfiat jest także wymienienie wszystkich beatyfikacji (podczas 147 obrzędów Jan Paweł II ogłosił błogosławionymi 1338 sług Bożych, w tym 1031 męczenników) i kanonizacji (podczas 51 obrzędów Papież ogłosił Kościołowi 482 świętych). Poza datami obrzędów i spisem imiennym wyniesionych na ołtarze, Autor dodatkowo zamieszcza skrotowo ich charakterystykę.

Dopełnieniem *Encyklopedii* jest wymienienie konsystorza, Synodu Biskupów oraz konskrecji biskupich (podczas 45 obrzędów Jan Paweł II konsekrował 321 kapłanów). W dziale *Najważniejsze dokumenty* przywołane są encykliki (z podaniem wszystkich rozdziałów i podejmowanej problematyki), adhortacje apostołskie, konstytucje, listy i orędzia oraz tematyka Światowych Dni Pokoju, Dnia Chorego, Dni Młodzieży, Dni Środków Społecznego Przekazu. Całość dzieła zamyka tekst Testamentu Jana Pawła II z dnia 6 marca 1979 roku wraz z późniejszymi dodatkami oraz ciekawa wkładka fotograficznymi z mało znanymi zdjęciami Papieża.

Wydawnictwo POLWEN już od dawna zapowiadało systematyczną prezentację nauczania Jana Pawła II. Wystarczy wspomnieć publikację pt. *Jan Paweł II. Encyklopedia nauczania społecznego* (Radom 2003), która ukazała się w 25-lecie pontyfikatu Jana Pawła II i była pierwszą tego typu w świecie. Ofiarowana Ojcu Świętemu spotkała się z jego zainteresowaniem i życzliwą odpowiedzią.

Kolejnym tomem zapoczątkowanej wówczas serii wydawniczej jest *Encyklopedia nauczania moralnego*, która powstała dzięki redakcyjnej trosce i pracy ks. prof. dr. hab. Janusza Nagórnego – dyrektora Instytutu Teologii Moralnej KUL a zarazem Przewodniczącego Polskich Teologów Moralistów oraz ks. dra hab. Krzysztofa Jeżyny – kierownika Katedry Teologii Moralnej Szczegółowej KUL. Autorami haseł, poza Redaktorami tomu, jest 32 znanych i cenionych w Polsce wy-

kładowców i pracowników naukowych – moralistów z różnych uczelni i placówek naukowych. Podjęte – z konieczności wybiórczo – hasła i problemy należą z pewnością do kluczowych dla moralnego nauczania Jana Pawła II. Wśród nich są między innymi: aborcja, antykoncepcja, celibat, czystość, eutanazja, homoseksualizm, Internet, kara śmierci, klonowanie, korupcja, narkomania, opcja na rzecz ubogich, pornografia, rozwód, samobójstwo, starość, sztuczne zapłodnienie, śmierć, zabójstwo, życie i inne.

Każde z haseł zbudowane jest według tej samej struktury: część pierwsza zawiera wyjaśnienie znaczenie tego hasła w teologii moralnej, wskazuje na podstawy biblijne rozwiązań moralnych, także ujmuje jego historyczny rozwój; w części istotnej zaprezentowana jest nauka Jana Pawła II na dany temat i zasygnalizowane są najważniejsze wypowiedzi Papieża; każde z haseł zawiera też część bibliograficzną z podstawową literaturą wypowiedzi Jana Pawła II i komentarzy

do nich oraz ogólnokościelną i naukową.

Ogrom pracy włożonej w przygotowanie kolejnego tomu przybliżającego naukę Papieża-Polaka dał w efekcie wspaniały owoc skrzętnie i starannie usystematyzowanej wiedzy o jego nauczaniu moralnym. Zdziwiała różnorodność tematów, a jednocześnie głębia analiz teologicznomoralnych oraz ich pastoralny charakter, polegający na tym, iż bez dodatkowych wyjaśnień można je odnosić do różnego rodzaju posługi nauczycielskiej w Kościele. *Encyklopedia nauczania moralnego* może też pełnić rolę przewodnika po istotnych kwestiach współczesnego nauczania moralnego dla wszystkich wiernych, poszukujących odpowiedzi na istotne pytania życia.

Wydawnictwo już zapowiedziało ukazanie się kolejnego tomu serii: *Encyklopedia dialogu i ekumenizmu*. Z pewnością jak poprzednie tomy stanie się niezbędnym w warsztacie każdego teologa, który usiłuje utrzymać kontakt z bogatą spóścizną teologiczną Sługi Bożego Jana Pawła II.

Ks. Andrzej Zwoliński